

Nr 55.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av överenskommelse mellan Sverige och Finland angående gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror, m. m.; given Stockholms slott den 12 januari 1934.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed

dels äska riksdagens godkännande av bifogade den 29 december 1933 avslutade överenskommelse mellan Sverige och Finland angående gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror;

dels ock, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om rätt för Konungen att meddela föreskrift om utländsk bevakningspersonals likställdhet i vissa fall med svenska tulltjänstemän.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

*Bilaga I.***Överenskommelse**

mellan Sverige och Finland angående gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror.

Undertecknade, av sina respektive regeringar utsedda fullmäktige för ingående av en överenskommelse mellan Sverige och Finland i och för bekämpande av smugglingen av alkoholvaror, hava överenskommit om följande:

Art. 1.

Inom de båda fördragsslutande staternas territorialvatten, som befinner sig mellan 60° 30' och 59° 45' nordlig bredd och som begränsas i väster av räta linjer dragna mellan följande skär, nämligen Högkallegrund, Östergryndan, Klacken, Gråskälsbrännan, Understen, Travarn, Halsaren, Storbrottet, Lerbådan, Simpnäsklubb, Håkanskär, Tjärven, Söderarm och Längden, samt i öster av räta linjer dragna mellan skären Jernbådan, Sälskär, Malgrunden, Skarven, Yttre Borgen, Gislan, Torskubbar, Sandgrunden, Uddbåda, Mellangadden, Nyhamn, Lågskär, Vittensten, Granbåda och Voronina samt därifrån av en linje dragen rakt söderut, skall av de båda staterna gemensam bevakning anordnas för bekämpande av olovlig

Accord

entre la Suède et la Finlande concernant l'organisation d'un service de garde commun en vue de la lutte contre l'importation illicite des marchandises alcooliques.

Les soussignés, dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs pour conclure un Accord entre la Suède et la Finlande en vue de la répression de la contrebande des marchandises alcooliques, sont convenus de ce qui suit:

Article premier.

Dans les eaux territoriales des deux Etats Contractants situées entre 60° 30' et 59° 45' de latitude nord et limitées à l'ouest par des lignes droites tirées entre les récifs suivants, savoir Högkallegrund, Östergryndan, Klacken, Gråskälsbrännan, Understen, Travarn, Halsaren, Storbrottet, Lerbådan, Simpnäsklubb, Håkanskär, Tjärven, Söderarm et Längden, et à l'est par des lignes droites tirées entre les récifs de Jernbådan, Sälskär, Malgrunden, Skarven, Yttre Borgen, Gislan, Torskubbar, Sandgrunden, Uddbåda, Mellangadden, Nyhamn, Lågskär, Vittensten, Granbåda et Voronina, puis, de là, par une ligne tirée droit vers le sud, un service de garde commun sera organisé par les deux Etats en vue de la lutte

införsel av alkoholvaror till deras tullområden.

contre l'importation illicite des marchandises alcooliques dans leurs territoires douaniers.

Art. 2.

Bevakningspersonal tillhörande den ena fördragsslutande staten skall, enligt de närmare bestämmelser, om vilka överenskommelse skall träffas mellan de båda staternas centrala kustbevakningsmyndigheter, å den andra statens territorialvatten inom det område, som avses i art. 1, hava samma skyldighet att utöva bevakning till förekommande av olovlig införsel av alkoholvaror till denna stats område, som inom eget territorialvatten åligger densamma beträffande olovlig införsel till den egna statens område.

Article 2.

Le personnel de garde appartenant à l'un des Etats Contractants aura, aux termes des dispositions réglementaires à convenir entre les autorités centrales de garde des côtes des deux Etats, dans les eaux territoriales de l'autre Etat, situées dans la zone visée à l'article premier, la même obligation d'exercer une surveillance en vue de prévenir l'importation illicite des marchandises alcooliques dans le territoire dudit Etat, que celle qui lui incombe dans ses propres eaux territoriales en ce qui concerne l'importation illicite dans le territoire de son propre Etat.

Art. 3.

I fråga om förutsättningarna och sättet för verkställande av prejning, visitation och beslag samt beträffande de befogenheter i övrigt, som tillkomma bevakningspersonal, skola de bestämmelser lända till efterrättelse, som gälla i den stat, inom vars territorialvatten bevakningstjänsten utövas. Detsamma skall ock gälla i fråga om det skydd och den rätt till beslagarandel eller de motsvarande förmåner, som tillkomma sådan personal.

Article 3.

Relativement aux conditions et aux formes dans lesquelles s'effectueront l'arraisonnement, la visite et la saisie ainsi que concernant les attributions à tous autres égards du personnel de garde, il sera fait application des dispositions en vigueur dans l'Etat dans les eaux territoriales duquel s'exerce le service de garde. Il en sera de même en ce qui concerne la protection et le droit à une part de la valeur du bien saisi ou aux avantages correspondants revenant au dit personnel.

Art. 4.

Fartyg och last, som tagits i beslag av bevakningspersonal tillhö-

Article 4.

Tout navire et toute cargaison saisis par le personnel de garde de

rande den ena staten inom den andra statens territorialvatten, skola jämte ombordvarande snarast överlämnas till myndighet i denna senare stat. Skriftlig rapport angående beslaget, innehållande uppgift å tid och ort för detsamma verkställande, skall därvid avlämnas till denna myndighet.

Art. 5.

Har den ena av de fördragsslutande staterna nödgats utgiva skadestånd på grund av åtgärd, som inom dess territorialvatten företagits av bevakningspersonal tillhörande den andra staten, skall denna senare stat vara pliktig att ersätta den förra staten vad den sålunda utgivit ävensom de kostnader, som i samband med rättegång eller skiljedomsförfarande i saken uppkommit för denna stat.

Art. 6.

Vad i föregående artiklar överenskommits rörande fördragsslutande stats territorialvatten skall, såvitt angår svenska och finska fartyg, som användas i smugglingssyfte, äga motsvarande tillämpning i fråga om det vattenområde inom de i art. 1 angivna breddgrader, vilket befinner sig mellan samma stats territorialvatten och den linje, som anges i art. 2, mom. I d, i den i Genève den 20 oktober 1921 avslutade konventionen angående Ålandsöarnas icke-befästade och neutralisering.

l'un des deux Etats dans les eaux territoriales de l'autre Etat, seront remis aussitôt que possible, avec les personnes à bord, entre les mains des autorités de ce dernier. Un rapport écrit relatif à la saisie et indiquant le lieu, le jour et l'heure de cette opération, sera remis en même temps à ladite autorité.

Article 5.

Si l'un des Etats Contractants a dû verser des dommages-intérêts à raison d'une mesure prise dans ses eaux territoriales par le personnel de garde de l'autre Etat, ce dernier Etat sera tenu de lui en rembourser le montant, ainsi que celui des frais qu'aura pu lui occasionner une procédure judiciaire ou arbitrale ayant trait à ladite mesure.

Article 6.

Les dispositions des articles ci-dessus concernant les eaux territoriales d'un Etat Contractant seront de même applicables, en tant qu'il s'agira de navires suédois ou finlandais, affectés à la contrebande, aux eaux sises à l'intérieur de la zone délimitée par les degrés de latitude indiqués à l'article premier et qui s'étendent entre les eaux territoriales dudit Etat et les lignes indiquées à l'article 2, paragraphe I d) de la Convention relative à la non-fortification et à la neutralisation des îles d'Aland, signée à Genève le 20 octobre 1921.

Art. 7.

Denna överenskommelse, som är avfattad på svenska, finska¹ och franska språken, av vilka i fråga om tolkningen den franska texten äger vitsord, skall ratificeras och ratifikationsinstrumenten skola snarast möjligt utväxlas i Stockholm. Överenskommelsen träder i kraft å femtonde dagen, räknat från dagen för utväxlingen av ratifikationsinstrumenten, och förbliver gällande intill trettionde dagen räknat från den dag, då uppsägningen av densamma av någondera staten skett.

Till bekräftelse härav hava de befullmäktigade undertecknat denna överenskommelse och försett densamma med sina sigill.

Som skedde i Helsingfors, i två exemplar, den 29 december 1933.

Under förbehåll om ratifikation av Kungl. Maj:t med Riksdagens samtycke.

HERBERT BOSSON RIBBING.

(L. S.)

Article 7.

Le présent Accord, rédigé en langues suédoise, finnoise et française, et dont le texte français fera foi, sera ratifié et les instruments de ratification seront échangés le plus tôt possible à Stockholm. L'Accord entrera en vigueur le quinzième jour à compter de la date de l'échange des instruments de ratification et portera ses effets jusqu'au trentième jour à compter de la date de sa dénonciation par l'un des Etats Contractants.

En foi de quoi les plénipotentiaires ont signé le présent Accord et l'ont muni de leurs cachets.

Fait, en double exemplaire, à Helsingfors (Helsinki) le 29 décembre 1933.

A. HACKZELL.

(L. S.)

¹ Den finska texten har ej här intagits.

Slutprotokoll.

Protocole final.

I samband med undertecknandet denna dag av överenskommelsen mellan Sverige och Finland angående gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror förklara undertecknade befullmäktigade ombud i sina regeringars namn, att vid tillämpningen av denna överenskommelse skall iakttagas, att svenskt territorialvatten sträcker sig intill ett avstånd av fyra nautiska mil, eller 7,408 meter, och finskt territorialvatten intill ett avstånd av tre nautiska mil, eller 5,556 meter, från respektive rikens landområden eller från linjer, som mot havet bilda gräns för vid rikenas kuster belägna hamnar, hamninlopp och vikar ävensom för övriga till saltsjön hörande vatten, vilka äro belägna innanför och mellan de utmed kusterna liggande öar, holmar eller skär, som icke ständigt översköljas av havet, dock att å ingendera sidan territorialvattnen sträcka sig över den i art. 6 angivna linjen.

Till bekräftelse härav hava de befullmäktigade undertecknat detta protokoll och försett detsamma med sina sigill.

Som skedde i Helsingfors, i två exemplar, den 29 december 1933.

HERBERT BOSSON RIBBING.

(L. S.)

A l'occasion de la signature, en date de ce jour, de l'Accord conclu entre la Suède et la Finlande concernant l'organisation d'un service de garde commun en vue de la lutte contre l'importation illicite des marchandises alcooliques, les plénipotentiaires soussignés déclarent au nom de leurs gouvernements respectifs qu'il est entendu, aux fins du présent Accord, que les eaux territoriales de la Suède s'étendent jusqu'à une distance de quatre milles marins ou 7,408 mètres, et celles de la Finlande jusqu'à une distance de trois milles marins ou 5,556 mètres des territoires terrestres des deux pays ou des lignes constituant, du côté de la mer, la limite des ports, entrées de ports et baies situés sur leurs côtes, ainsi que des autres eaux maritimes sises en deçà et dans l'intervalle des îles, îlots ou récifs non constamment submergés, situés le long des côtes, les eaux territoriales ne s'étendant toutefois ni d'un côté ni de l'autre au-delà de la ligne indiquée à l'article 6.

En foi de quoi les plénipotentiaires ont signé le présent Protocole et l'ont muni de leurs cachets.

Fait, en double exemplaire, à Helsingfors (Helsinki) le 29 décembre 1933.

A. HACKZELL.

(L. S.)

Förslag

till

Lag

om rätt för Konungen att meddela föreskrift om utländsk bevakningspersonals likställdhet i vissa fall med svenska tulltjänstemän.

Häri genom förordnas, att Konungen efter avtal med främmande stat må föreskriva, att i vad rör visst bestämt vattenområde utanför Sveriges kust bevakningspersonal från den främmande staten skall, i den utsträckning Konungen bestämmer, äga samma befogenhet och åtnjuta samma skydd och rätt till beslagarandel eller motsvarande förmåner, som tillkomma svenska tulltjänstemän vid bekämpande av olovlig införsel till Sverige av spritdrycker och vin.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 december 1933.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, fråga om överenskommelse mellan Sverige och Finland angående gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror samt anför därvid:

Den 19 augusti 1925 undertecknades i Helsingfors av representanter för Sverige och Finland och övriga vid Östersjön belägna stater ävensom Norge en konvention angående motarbetande av smuggling av alkoholvaror. Denna konvention, som sedermera ratificerats av samtliga berörda stater, tog närmast sikte på utförselkontrollen i de olika länderna samt rätten till ingripande mot fartyg utanför territorialvattensgränsen. Såsom en följd av konventionen tillkom bland annat lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Vid anmälan den 17 februari 1933 av fråga om fortsatt tillämpning av sistnämnda båda lagar, vilkas giltighetstid skulle utgå den 30 juni 1933, påpekade jag bland annat, att de vid Helsingforskonventionens tillkomst hysta förhoppningarna icke blivit uppfyllda och att för ernående av ett bättre resultat syntes erfordras överenskommelse konventionsstaterna emellan angående ingripande förändringar i konventionens bestämmelser, en fråga som inom en nära framtid syntes böra tagas under övervägande.

I skrivelse den 19 juni 1933, nr 312, däri riksdagen anhållit om utredning rörande ytterligare åtgärder för bekämpande av smugglingen med alkoholvaror, har jämväl uttalats, att det bland annat syntes böra prövas, huruvida icke med ledning av hittills vunna erfarenheter ett fortsatt utbyggande av Helsingforskonventionen borde ske, varjämte frågan om avslutande av separata överenskommelser med enskilda stater, som hade med Sverige gemensamt intresse att bekämpa smugglingen, borde ägnas särskild uppmärksamhet.

Den 24 sistlidne november anmälde ministern för utrikes ärendena i statsrådet fråga om upptagande av förhandlingar med Finland rörande vissa särskilda spörsmål angående smugglingens bekämpande. Han anförde därvid, att under senare tid såväl i Sverige som i Finland från olika håll betonats önskvärdheten av ett vidgat samarbete mellan de båda länderna i nämnda syfte. De spörsmål, som under diskussionen i berörda fråga i de båda länderna övervägts, hade gällt bland annat samverkan i fråga om administrativa och tekniska åtgärder för förbättrandet av bevaknings- och informationsverksamheten, såsom anskaffandet och omplacering av bevakningsfartyg, anordnandet av trådlös förbindelse mellan den svenska och finska bevakningen ävensom införande av gemensam bevakning inom vissa delar av de bägge ländernas territorialvatten. Då det utrönt, att förutsättningar syntes föreligga för att i varje fall i vissa av dessa hänseenden uppnå en svensk-finsk överenskommelse, förordades att direkta förhandlingar upptoges. På därom gjord hemställan beslöt Kungl. Maj:t samma dag att upptaga förhandlingar med Finland rörande vidgat samarbete mellan Sverige och Finland i och för bekämpande av spritsmugglingen och utsågos till Sveriges ombud vid dessa förhandlingar generaltulldirektören N. R. Wohlin och byråchefen för lagärenden i finansdepartementet J. Laurin.

Sedan de beslutade förhandlingarna numera ägt rum, föreligger ett på svenska, finska och franska språken avfattat förslag till *överenskommelse mellan Sverige och Finland angående gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror*, jämte tillhörande slutprotokoll. Förslagets svenska och franska texter torde få fogas såsom bilaga till dagens protokoll.¹

Förslaget åsyftar främst att i vattenområdet mellan Sverige och Åland åstadkomma en sådan gemensam bevakning att spritsmugglingsfartygens tillträde till Bottniska viken såvitt möjligt hindras. I nämnda vattenområde finnes visserligen en del, där intet internationellt vatten ligger mellan de båda ländernas territorialvatten, men ej heller i denna del har hittills någon fullt effektiv bevakning kunnat anordnas, enär de särskilda ländernas bevakningsfartyg icke kunna ingripa å den andra stats territorialvatten, en omständighet som ger möjlighet för spritsmugglingsfartygen att vid förföljelse från den ena sidan undkomma genom den andra stats område. Förslaget går nu ut på, att inom de båda ländernas territorialvatten, som befinner sig mellan 60° 30' och 59° 45' nordlig bredd, gemensam bevakning skall anordnas och att bevakningspersonal från den ena staten skall å den andra stats territorialvatten mellan nämnda breddgrader ha samma skyldighet att utöva bevakning till förekommande av olovlig införsel av alkoholvaror till denna stats område, som inom eget territorialvatten åligger densamma beträffande olovlig införsel till

¹ Denna bilaga, vilken är lika lydande med texten till den vid propositionen fogade överenskommelsen med slutprotokoll, har här uteslutits.

den egna statens område. Det territorialvatten, beträffande vilket detta skulle gälla, föreslås dock jämväl begränsat, å den svenska sidan i väster och å den finska sidan i öster genom räta linjer, dragna mellan vissa angivna skär; nämnda regel skulle i följd härav i stort sett komma att gälla endast för det s. k. yttre territorialvattnet.

Förslaget innehåller vidare bestämmelser därom, att vid utövande av verksamhet å den andra statens område skall i fråga om befogenheter och skydd ävensom beträffande rätt till beslagarandelar o. dyl. gälla lagen i denna senare stat. I fråga om förfarandet, då beslag skett, lämnas en särskild förklaring.

Med hänsyn till möjligheten av skadeståndsanspråk från en tredje makts eller från enskilds sida på grund av åtgärder av förevarande slag föreslås en bestämmelse därom, att om den ena staten nödgats utgiva skadestånd på grund av åtgärd, som inom dess territorialvatten företagits av bevakningspersonal tillhörande den andra staten, skall denna senare stat vara pliktig att ersätta den förra staten vad den sålunda utgivit ävensom de kostnader, som i samband med rättegång eller skiljedomsförfarande i saken uppkommit för denna stat.

Vid tillämpningen av överenskommelsen skall enligt det föreslagna slutprotokollet iakttagas, att det svenska territorialvattnet sträcker sig fyra nautiska mil eller således 7,408 meter och det finska territorialvattnet tre nautiska mil eller således 5,556 meter från kustlinjerna. Således omfattar vattenområdet mellan nyss angivna breddgrader även internationellt vatten. Härvidlag må erinras, att enligt Helsingforskonventionen de fördragsslutande staterna förpliktat sig att icke göra någon invändning mot att annan fördragsslutande stat tillämpar sina egna nationella lagar i fråga om fartyg, som uppenbarligen syssla med smuggling och anträffas inom en zon, sträckande sig tolv sjömil från kusten eller därutanför belägna yttersta skär. I följd härav infördes i vår rätt genom förenämnda lag den 27 november 1925 bestämmelse av det huvudsakliga innehåll, att därest spritdrycker med fartyg under viss storlek införts till farvatten mellan de svenska fyra- och tolv milsgränserna och av omständigheterna uppenbarligen framgår, att syftet med fartygets uppehåll i detta farvatten är att företaga eller främja olovlig införsel av spritdryckerna till riket, skall det anses såsom olovlig införsel till svenskt territorialvatten enligt 1924 års lag. I gränsvatten av mindre bredd än 24 sjömil skall gränsen för nämnda farvatten anses sammanfalla med mittellinjen eller den gränslinje som eljest fastslagits.

Vad i 1925 års lag stadgats skall icke tillämpas med avseende å fartyg å främmande nationalitet, med mindre Konungen förordnar, att beträffande fartyg av den nationalitet lagen skall äga tillämpning. Sådant förordnande har emellertid meddelats beträffande fartyg från alla till Helsingforskonventionen anslutna stater. I följd härav har den svenska kustbevakningspersonalen rätt att ingripa mot sådana fartyg även utan-

för det svenska territorialvattnet, intill tolvmilsgränsen eller nyssnämnda linje. Denna på Helsingforskonventionen grundade rätt beröres icke av nu föreliggande förslag till överenskommelse mellan Sverige och Finland på annat sätt än att rätt till ingripande utanför territorialvattnen må beträffande spritsmugglingsfartyg av svensk eller finsk nationalitet utövas av bevakningspersonal från vilket som helst av länderna. Ett stadgande av denna innebörd upptages i förslaget. Avgörande för frågan, vilken lag i sådana fall skall tillämpas, blir platsen för ingripandet. Svensk lag skall tillämpas om ingripandet sker väster om den gränslinje för Ålandsöarna, som angives i art. 2, mom. I d), i den i Genève den 20 oktober 1921 avslutade konventionen angående Ålandsöarnas icke-befästade och neutralisering, medan finsk lag blir tillämplig om ingripandet äger rum öster om denna gräns.

Slutligen innehåller förslaget bestämmelser angående ratifikation, ikraftträdande och uppsägning.

Det i överenskommelsen begagnade uttrycket alkoholvaror ansluter sig till terminologin i Helsingforskonventionen, vari med alkoholvaror förstås »alkohol samt sprithaltiga vätskor, tjänliga till förtäring eller till framställning av drycker, ävensom viner, jämväl mousserande, som hålla mer än 18 volymprocent alkohol».

Närmare överenskommelse rörande bevakningens anordnande förutsättes komma att träffas mellan de båda ländernas centrala kustbevakningsmyndigheter.

För egen del hyser jag den uppfattningen, att den föreslagna överenskommelsens genomförande skulle på ett praktiskt sätt möjliggöra ett effektivare bekämpande av spritsmugglingen, särskilt beträffande norra Sverige. Då ej heller förslagets närmare innehåll föranleder erinran från min sida, får jag förorda, att Kungl. Maj:t för sin del godkänner det samma. Rörande undertecknandet, vilket förutsättes skola ske under förbehåll av ratifikation av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke, torde det ankomma å ministern för utrikes ärendena att göra framställning.

*Departements-
chefen.*

Föredragande departementschefen uppläser härefter förenämnda förslag till överenskommelse mellan Sverige och Finland angående gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror, jämte tillhörande slutprotokoll, samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte för sin del godkänna berörda förslag till överenskommelse och slutprotokoll.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Allan Broomé.

Utdrag av protokoll över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 december 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Under erinran att Kungl. Maj:t denna dag på föredragning av chefen för finansdepartementet beslutat för sin del godkänna ett förslag till överenskommelse mellan Sverige och Finland angående gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror jämte slutprotokoll,

hemställer ministern för utrikes ärendena efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och finansdepartementen, att Kungl. Maj:t måtte

dels bemyndiga sändebudet i Helsingfors envoyén Carl Gerhard von Heidenstam och vid förfall för honom förste legationssekreteraren vid beskickningen i nämnda stad Bo Herbert Bosson Ribbing att under förbehåll om ratifikation av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke för Sveriges del underteckna en överenskommelse jämte slutprotokoll i enlighet med nämnda förslag,

dels ock förordna, att vederbörlig fullmakt skall i vanlig ordning utfärdas.

Till vad ministern för utrikes ärendena sålunda hemställt, däruti övriga statsrådsledamöter förena sig, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

C. O. Gisle.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1934.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för justitiedepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Såsom framgår av statsrådsprotokollet för den 15 december 1933 godkände Kungl. Maj:t då för sin del upprättat förslag till överenskommelse mellan Sverige och Finland angående gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror jämte tillhörande slutprotokoll. Överenskommelsen och slutprotokollet ha den 29 december 1933 undertecknats av de båda staternas befullmäktigade ombud, för Sveriges del under förbehåll om ratifikation av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke.

Rörande innehållet i överenskommelsen och slutprotokollet får jag hänvisa till den redogörelse härför, som jag lämnade vid anmälan av förslaget den 15 december 1933, samt till den vid statsrådsprotokollet i ärendet för nämnda dag fogade bilagan. Jag anhåller nu att få till behandling upptaga frågan om den lagstiftning, som erfordras för överenskommelsens genomförande.

Genom remiss den 15 december 1933 anbefalldes *generaltullstyrelsen* att avgiva förslag till de författningsbestämmelser av beskaffenhet att bära underställas riksdagen, som erfordrades för genomförande av ifrågavarande överenskommelse. I anledning härav har styrelsen den 27 december 1933 avgivit utlåtande. Efter att ha anmärkt, att det i överenskommelsen avsedda vattenområdet till den del, som fölle väster om den i art. 6 i överenskommelsen omförmälda linjen, utgjordes av dels svenskt territorialvatten och dels sådant område, som avsåges i lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, har styrelsen till en början erinrat följande rörande gällande rätts innehåll i fråga om visitations-, undersöknings- och beslagsrätt i tullpersonalens verksamhet utanför kusten för spritsmugglingens bekämpande:

Vad först beträffade tullpersonalens befogenhet att ingripa mot transportmedel, som anträffades inom territorialvattnet och som misstänktes bedriva spritsmuggling, gällde till en början enligt 4 § 1 mom. i 1924 års lag, att tulltjänsteman ägde, där honom anbefalld tjänstgöring därtill föranledde, å farkost företaga den visitation, som oundgängligen erfordrades för utrönande, huruvida mot förbud, som avsåges i 2 §, spritdrycker och vin medfördes å farkosten. Vidare ägde enligt 9 § i 1924 års lag den i 11 § lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel meddelade allmänna bestämmelsen om undersökningsrätt för tulltjänsteman motsvarande tillämpning beträffande brott, som avsåges i 1924 års lag. Särskilda bestämmelser om rätt för tulltjänsteman att hejda fartyg eller luftfartyg, som anträffades inom tullområdet, samt om rätt att verkställa visitation å fartyg eller annat transportmedel, som inkomme till eller avginge från tullområdet, och att anställa förhör med personer, som inkomme till eller begåve sig från tullområdet, vore meddelade i 20—22 §§ tullstadgan.

Anträffades inom det svenska territorialvattnet farkost av mindre netodräktighet än 500 ton, som medförde spritdrycker eller vin, under sådana förhållanden, som angäves i 7 § i 1924 års lag, skulle dryckerna enligt 15 § 1 mom. i samma lag tagas i beslag. Farkosten jämte därå befintliga inventarier, utrustningsföremål, redskap och vapen skulle tagas i beslag, därest de förutsättningar, som angäves i 8 § 1 och 4 mom., kunde anses föreligga. Härvid vore att märka, att bestämmelserna om olovlig införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten innebure presumption om smugglingsavsikt, därest vissa omständigheter icke vore för handen. Jämväl farkost, vilken hade en dräktighet understigande 40 ton och uppehölle förbindelsen mellan land och där utanför beläget fartyg, som uppenbarligen sysslade med eller främjade olovlig införsel av spritdrycker eller vin, skulle under de i 8 § 2 mom. stadgade förutsättningar tagas i beslag. — Vad beträffade luftfartyg, som befunne sig över territorialvattnet och medförde spritdrycker eller vin, föreläge anledning till beslag å luftfartyget och dryckerna, om försök till olovlig införsel av dryckerna kunde anses ha ägt rum.

Inom det utanför territorialgränsen liggande område, som avsåges i 1925 års lag, ägde tullpersonalen att för utrönande, huruvida spritdrycker olovligen medfördes, utöva den rätt att företaga visitation, varom stadgats i 4 § 1 mom. i 1924 års lag, vad anginge fartyg av främmande nationalitet dock endast såvida Konungen förordnat, att förstnämnda lag skulle äga tillämpning beträffande fartyg av den nationaliteten. Enligt särskilda kungörelser ägde 1925 års lag, vad beträffade främmande fartyg, tillämpning å fartyg av dansk, estnisk, finsk, lettisk, norsk, polsk, danzigsk, tysk, lithauisk och sovjetrysk nationalitet. Därest av omständigheterna uppenbarligen framginge, att svenskt fartyg eller utländskt fartyg av sådan nationalitet, som nyss nämnts, uppehölle sig inom ifrågavarande område i syfte att företaga eller främja olovlig införsel av medförda spritdrycker samt i övrigt samma förutsättningar för verkställande av beslag föreläge, som gällde enligt 1924 års lag, skulle fartyget och dryckerna tagas i beslag. Den i 11 § varuinförsellagen stadgade undersökningsrätten finge vidare anses gälla även brott, som avsåges i 1925 års lag.

Beslag i förut omnämnda fall finge verkställas av tulltjänsteman, polisman eller lotstjänsteman. Några begränsningar med avseende å tjänstegrad vore därvid icke stadgade.

I fråga om överenskommelsens konsekvenser i nu berörda avseenden har styrelsen härefter anfört:

På grund av art. 3 i överenskommelsen syntes den bevakningspersonal, som av Finland komme att användas för utövande av den gemensamma bevakningen, till en början böra tillerkännas enahanda visitations- och beslagsrätt, som enligt 1924 års lag tillkomme tulltjänsteman.

Beträffande den visitations- och beslagsrätt, som den svenska tullpersonalen ägde utöva på grund av 1925 års lag, skulle dessa befogenheter utan vidare tillkomma de finska bevakningstjänstemännen, därest motsvarande befogenheter enligt 1924 års lag tillerkändes dem.

I följd av art. 3 i överenskommelsen borde enahanda rätt att visitera luftfartyg, som tillkomme den svenska tullpersonalen, nämligen inom den del av det gemensamma bevakningsområdet, som utgjorde svenskt tullområde, tillerkännas den finska personalen. Ehuru nu ifrågavarande visitationsrätt medgivits den svenska tullpersonalen genom tullstadgan, syntes det styrelsen, som om rätten icke skulle kunna tillerkännas utländsk personal allenast genom tillägg till nämnda stadga och att således även bestämmelse i detta avseende borde beslutas av Konungen med riksdagen.

Vad nu anförts beträffande rätten att visitera luftfartyg syntes äga tillämpning även i fråga om den tullpersonalen enligt 20 § tullstadgan tillkommande prejningsrätten. Det finge emellertid anmärkas, att med hänsyn till visitationsrätten enligt 1924 års lag nämnda prejningsrätt knappast torde äga någon större praktisk betydelse, då det gällde att till bekämpande av spritsmuggling ingripa mot fartyg, som uppehölle sig inom tullområdet. De föreskrifter, som i 20 § tullstadgan meddelats angående sättet för verkställande av prejning, syntes icke kunna anses vara av den beskaffenhet, att de för att de skulle bliva gällande för den finska personalen borde fastställas av riksdagen.

Den i 11 § i varuinförsellagen stadgade undersökningsrätten avsåge rätt att verkställa husrannsakan och kroppsvisitation ävensom en viss rätt att anställa förhör. Då kroppsvisitation å ombord å transportmedel befintliga personer enligt 14 § berörda lag icke syntes få ske, innan transportmedlet införts till ort vid svenska kusten, och då art. 4 i överenskommelsen syntes avse, att närmare förhör med personer, som befunne sig å transportmedel, vilket toges i beslag, skulle ske, sedan transportmedlet överlämnats till svensk myndighet, syntes det icke vara erforderligt, att nu ifrågavarande undersökningsrätt tillerkändes den finska bevakningspersonalen.

I fråga om överenskommelsens konsekvenser i vissa andra avseenden har styrelsen vidare anfört:

Beträffande därefter det skydd, som vid den gemensamma bevakningstjänstens utövande enligt art. 3 skulle tillkomma den finska personalen, syntes bestämmelsen härom avse sådant skydd, som enligt 10 kap. 5 § allmänna strafflagen tullpersonalen åtnjöte. Det kunde vara föremål för tvekan, huruvida bestämmelsen härom vore av allmän lags natur. Dyligt skydd kunde enligt 21 § i polisreglementet för riket av länsstyrelse tillförsäkras vissa ordningsvakter. Med hänsyn bland annat därtill, att förmännen icke skulle vara inskränkt till viss personal, som i sär-

skild stadgad ordning förlänats behörighet att utöva bevakningstjänst, utan tillkomma bevakningspersonalen i allmänhet, borde enligt styrelsens mening bestämmelse i ämnet beslutas med riksdagen.

Därest rätt för den finska bevakningspersonalen att verkställa beslag stadgades genom tillägg till 15 § 1 mom. i 1924 års lag, syntes härav utan vidare följa enahanda rätt till beslag arandel, som tillkomme svensk tulltjänsteman, varför under nämnda förutsättning särskilt stadgande i detta avseende icke syntes vara erforderligt.

Såsom sådana i art. 3 i överenskommelsen avsedda förmåner, som motsvarade beslag arandelar, syntes kunna för närvarande anses allenast de penningbelopp, som generaltullstyrelsen ägde tilldela tulltjänstemän och polismän av de i 19 § varuinförsellagen avsedda, till styrelsens förfogande ställda medel. Även med berörda paragrafs nuvarande lydelse hade generaltullstyrelsen ansett sig oförhindrad att av nämnda medel utdela gratifikationer till befattningshavare vid finska sjöbevakningsväsendet, vilka biträtt de svenska tullmyndigheterna vid bekämpandet av spritsmuggling. Förevarande bestämmelse i överenskommelsen syntes därför icke kunna anses vara stridande mot 19 § varuinförsellagen.

Enligt 10 § 1 mom. varuinförsellagen, vilket lagrum enligt 15 § 1 mom. i 1924 års lag gällde även då beslag verkställdes enligt sistnämnda lag, skulle beslagtagen egendom av vederbörande tjänsteman genast avlämnas till den tullförvaltning, dit den bekvämligast kunde föras. Den i art. 4 i överenskommelsen intagna bestämmelsen i detta avseende syntes icke strida mot berörda föreskrift i varuinförsellagen.

Enligt 15 § 3 mom. i 1924 års lag skulle beslagare, som icke ägde själv anställa åtal, ofördröjligen om beslaget göra anmälan hos vederbörande åklagare, vilken det åläge att pröva, huruvida beslaget skulle bestå. Då beslag verkställdes inom den del av det i överenskommelsen angivna gemensamma bevakningsområdet, som utgjorde svenskt territorialvatten eller i 1925 års lag avsett område, vore tullfiskalen i Stockholm behörig åklagare. I sådant fall hade den beslagaren åliggande skyldigheten plägat fullgöras på det sätt, att beslagaren jämlikt § 241 i tullverkets tjänstgöringsreglemente den 14 december 1910 överlämnat rapport i två exemplar till tullförvaltningen i Stockholm, som jämlikt § 110 samma reglemente ofördröjligen skulle överlämna det ena exemplaret till tullfiskalen. Den i art. 4 av överenskommelsen intagna föreskriften om rapporteringsskyldighet syntes få anses innebära, att beslag skulle, på sätt i 1924 års lag stadgades, underställas vederbörande åklagares prövning, även om underställningen skedde genom svensk myndighets förmedling.

Styrelsen har under åberopande härav slutligen anfört, att såvitt styrelsen kunde finna vore endast bestämmelserna i art. 3 av sådan beskaffenhet, att de för sin tillämpning inom område, där svensk tullpersonal ägde ingripa mot spritsmugglingen, krävde att fastställas genom lag. Då innehållet i överenskommelsen i övrigt syntes giva anledning till utfärdande av särskilda föreskrifter, vore det enligt styrelsens mening lämpligast, att en särskild lag, varigenom Kungl. Maj:t bemyndigades att giva föreskrifter, vilka överensstämde med art. 3 i överenskommelsen, föreslogs riksdagen till antagande. Härigenom skulle samtliga föreskrif-

ter, som påkallades av överenskommelsen, kunna sammanföras i en och samma författning. Ett i viss mån likartat bemyndigande hade lämnats genom lag den 18 juni 1927 (nr 218) angående rätt för Konungen att utfärda vissa föreskrifter rörande fisket inom Torne älvs fiskeområde.

Vid utlåtandet har styrelsen fogat två alternativa lagförslag. Såsom *alternativ I* framlägges ett förslag till »lag om rätt för Konungen att meddela föreskrift om utländsk kustbevakningspersonals likställdhet i vissa särskilda fall med svenska tulltjänstemän», vilken lag innehåller, att »Konungen efter avtal med främmande stat må föreskriva, att kustbevakningspersonal från den främmande staten skall, i vad rör visst bestämt vattenområde utanför Sveriges kust och i den utsträckning i övrigt Konungen bestämmer, vara likställd med svenska tulltjänstemän i fråga om befogenheter vid bekämpande av olovlig införsel till Sverige av spritdrycker och vin ävensom i fråga om det skydd och den rätt till beslagarandel eller de motsvarande förmåner, som på grund av utövande av sådan verksamhet tillkommer dem». Styrelsen erinrar beträffande detta alternativ, att en sådan lag skulle kunna tillämpas, därest liknande överenskommelse framdeles komme att träffas.

Såsom *alternativ II* bifogas ett förslag till »lag om rätt för Konungen att utfärda vissa föreskrifter i anledning av överenskommelse mellan Sverige och Finland angående gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror», vilken lag innehåller, att Konungen må i samband med utfärdande i övrigt av bestämmelser i anledning av nämnda överenskommelse »jämväl giva föreskrifter, som ansluta sig till artikel 3 i överenskommelsen».

Såsom framgår av generaltullstyrelsens redogörelse förutsättes för ett definitivt antagande för Sveriges del av förevarande överenskommelse, att gällande lagbestämmelser i vissa hänseenden ändras eller kompletteras. Detta synes lämpligen kunna ske på det sätt att en lag antages, som innefattar bemyndigande för Kungl. Maj:t att meddela av överenskommelsen påkallade föreskrifter. Såsom generaltullstyrelsen ansett, torde ett sådant bemyndigande kunna inskränkas till att avse de befogenheter, det skydd och de förmåner, som beröras i art. 3 av överenskommelsen. Vid begagnande av bemyndigandet torde Kungl. Maj:t böra icke blott rent lokalt utan även i andra avseenden närmare angiva gränserna för den finska bevakningspersonalens befogenheter m. m. Av skäl som generaltullstyrelsen antytt förordar jag, att lagen erhåller en allmännare räckvidd än som påkallas av denna särskilda överenskommelse.

Ur nu angivna synpunkter synes mig lagen böra erhålla i stort sett det innehåll, som av generaltullstyrelsen i första hand föreslagits. Ett inom finansdepartementet upprättat förslag, innefattande vissa redaktionella jämkningar av styrelsens förslag och försett jämväl med en bestäm-

melse om ikraftträdandet, torde få fogas som bilaga till protokollet i detta ärende (*Bilaga A*).

Föredraganden uppläser härfter sistberörda förslag till *lag om rätt för Konungen att meddela föreskrift om utländsk bevakningspersonals likställdhet i vissa fall med svenska tulltjänstemän* samt hemställer, dels att lagrådets utlåtande över förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet, dels ock att utdrag av statsrådsprotokollen över finansärenden och utrikesdepartementsärenden för den 15 december 1933 rörande godkännande av förevarande överenskommelse måtte få tillställas lagrådet för kännedom vid granskning av lagförslaget.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Allan Broomé.

Bilaga A.

Förslag

till

Lag

om rätt för Konungen att meddela föreskrift om utländsk bevakningspersonals likställdhet i vissa fall med svenska tulltjänstemän.

Härigenom förordnas, att Konungen efter avtal med främmande stat må föreskriva, att i vad rör visst bestämt vattenområde utanför Sveriges kust bevakningspersonal från den främmande staten skall, i den utsträckning Konungen bestämmer, vara likställd med svenska tulltjänstemän i fråga om befogenheter vid bekämpande av olovlig införsel till Sverige av spritdrycker och vin ävensom i fråga om dem i anledning av sådan verksamhet tillkommande skydd och rätt till beslagarandel eller motsvarande förmåner.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 10 januari 1934.

Närvarande:

justitierådet EKLUND,
regeringsrådet ASCHAN,
justitieråden GREFBERG,
FORSSMAN.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 3 januari 1934, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om rätt för Konungen att meddela föreskrift om utländsk bevakningspersonals likställdhet i vissa fall med svenska tulltjänstemän.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av byråchefen för lagärenden i finansdepartementet, hovrättsassessorn Joël Laurin.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 januari 1934.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för justitiedepartementet lagrådets den 10 januari 1934 avgivna utlåtande över det den 3 januari 1934 till lagrådet remitterade förslaget till lag om rätt för Konungen att meddela föreskrift om utländsk bevakningspersonals likställdhet i vissa fall med svenska tulltjänstemän.

Med förmälan att lagrådet lämnat förslaget utan anmärkning och under åberopande av vad föredraganden anfört till statsrådsprotokollen den 15 december 1933 och den 3 januari 1934, hemställer föredraganden, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition *dels* äska riksdagens godkännande av den i nämnda statsrådsprotokoll omförmälda överenskommelse mellan Sverige och Finland angående gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror, *dels ock* föreslå riksdagen att antaga förutnämnda lagförslag med en mindre, av föredraganden nu angiven jämkning av redaktionell natur.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

John O. Karlsson.